QORAQALPOG‘ISTON RESPUBLIKASIDA TURIZM SOHASIDAGI DAVLAT SIYOSATINING ASOSIY YO‘NALISHLARI VA ISLOHOTLAR

Seydullaeva Bibiayim Erejep qizi – *assistent o‘qituvchi*
seydullaevabibiayim@gmail.com
O‘zDSMI Nukus filiali

ОСНОВНЫЕ НАПРАВЛЕНИЯ И РЕФОРМЫ ГОСУДАРСТВЕННОЙ ПОЛИТИКИ В СФЕРЕ ТУРИЗМА В РЕСПУБЛИКЕ КАРАКАЛПАКСТАН

Сейдуллаева Бибиайим Ережеп кизи – *ассистент преподавателя*
Нукусского филиала ГИИКУз

MAIN DIRECTIONS AND REFORMS OF STATE POLICY IN THE FIELD OF TOURISM IN THE REPUBLIC OF KARAKALPAKSTAN

Seydullaeva Bibiayim Erejep qizi – *Assistant teacher*
Nukus branch of the UzSIAC

Tayanch so‘zlar: turizm, davlat siyosati, Qoraqalpog‘iston, Orolbo‘yi, ekologik turizm, infratuzilma, islohotlar.

Rezyume. Ushbu maqolada Qoraqalpog‘iston Respublikasining turizm sohasidagi davlat siyosatining ustuvor yo‘nalishlari, ushbu sohada amalga oshirilayotgan islohotlar va ularning mintaqa iqtisodiy rivojlanishiga ta’siri tahlil qilingan. Shuningdek, hududning turizm salohiyati, mavjud muammolar va kelajakdagi rivojlanish yo‘nalishlari yoritilgan.

Ключевые слова: туризм, государственная политика, Каракалпакстан, Аральское море, экологический туризм, инфраструктура, реформы.

Резюме. В данной статье анализируются приоритеты государственной политики в туристическом секторе Республики Каракалпакстан, проводимые в этом секторе реформы и их влияние на экономическое развитие региона. Также освещается туристический потенциал региона, текущие проблемы и будущие направления развития.

Keywords: tourism, state policy, Karakalpakstan, Aral Sea, ecological tourism, infrastructure, reforms.

Summary. This article analyzes the priorities of state policy in the tourism sector of the Republic of Karakalpakstan, the reforms being implemented in the sector, and their impact on the economic development of the region. It also highlights the region's tourism potential, current problems, and future development directions.

KIRISH. Bugungi kunda turizm iqtisodiyotning muhim tarmoqlaridan biri sifatida davlat siyosatining ustuvor yo‘nalishlaridan hisoblanadi. O‘zbekiston Respublikasida, xususan Qoraqalpog‘iston Respublikasida turizmni rivojlantirishga alohida e’tibor qaratilmoqda. Bu hudud o‘zining noyob tabiiy va tarixiy-madaniy resurslari bilan ajralib turadi.

USULLAR. Mazkur ilmiy maqola mavzusini yoritishda tavsifiy, tasnifiy, tarixiy-qiyosiy, kontekstual va kompleks yondashuv tahlil usullari qo‘llanildi. Tadqiqot Qoraqalpog‘iston Respublikasida turizm sohasida olib borilayotgan davlat siyosatining ustuvor yo‘nalishlari, sohada amalga oshirilayotgan islohotlar hamda ularning hudud iqtisodiy rivojiga ta’siri tahlil qilinadi. Shuningdek, mintaqaning turistik salohiyati, mavjud muammolar va istiqboldagi rivojlanish yo‘nalishlari yoritib beriladi.

NATIJALAR VA MUNOZARA

Qoraqalpog‘iston Respublikasi Orol dengizi hududi bilan bog‘liq ekologik muammolar bilan mashhur bo‘lsa-da, ayni paytda bu hudud ekologik va ekstremal turizmni rivojlantirish uchun katta imkoniyatlarga ega.

Turizm sohasidagi davlat siyosatining asosiy yo‘nalishlari

Qoraqalpog‘istonda turizmni rivojlantirish davlat siyosatining muhim tarkibiy qismi bo‘lib, quyidagi yo‘nalishlarda amalga oshirilmoqda:

- Turizm infratuzilmasini rivojlantirish;
- Xorijiy va mahalliy investitsiyalarni jalb qilish;
- Turistik xizmatlar sifatini oshirish;
- Ekologik turizmni rivojlantirish;
- Madaniy meros obyektlarini saqlash va ulardan samOroli foydalanish.

- Ta’biiy landshaftlarni qayta tiklash
- Sun’iy landshaftlarni tumanlararo ko‘paytirish. Davlat tomonidan qabul qilinayotgan dasturlar va qarorlar turizmni hududiy rivojlantirishga xizmat qilmoqda. Ayniqsa, Orolbo‘yi hududini tiklash va uni turistik maskanga aylantirish muhim strategik yo‘nalish sifatida belgilanmoqda.

2. Turizm sohasida amalga oshirilayotgan islohotlar

So‘nggi yillarda Qoraqalpog‘istonda turizmni rivojlantirishga qaratilgan qator islohotlar amalga oshirildi:

- Vizasiz rejim va soddalashtirilgan tartiblarning joriy etilishi;
- Turistik zonalar va klasterlarni tashkil etish;
- Mehmonxona va transport infratuzilmasini yaxshilash;
- Xalqaro turistik marshrutlarni yo‘lga qo‘yish.
- Qadimiy yodgorliklar bo’lgan joylarni dunyo miqyosida ko’rsatish

Bundan tashqari, davlat-xususiy sheriklik asosida turizm obyektlarini rivojlantirishga katta e’tibor qaratilmoqda.

Qoraqalpog‘istonning turistik salohiyati

Hudud quyidagi turistik resurslarga ega:

- Orol dengizi va uning qurigan tubi;
- Ustyurt platosi;
- Mizdaxkan va Chilpik kabi tarixiy yodgorliklar;
- Savitskiy muzeyi;
- Milliy madaniyat va an’analar.

Bu obyektlar ekologik, tarixiy va madaniy turizmni rivojlantirish uchun muhim asos bo‘lib xizmat qiladi. Orolbo‘yi hududi nafaqat milliy, balki global ekologik muammo hududi sifatida xalqaro hamjamiyat e’tiborida turibdi. Ushbu hududda ekologik turizmni rivojlantirish orqali nafaqat iqtisodiy foyda olish, balki ekologik muammolarga jamoatchilik e’tiborini jalb qilish imkoniyati mavjud. Xalqaro tashkilotlar tomonidan Orolbo‘yi hududini innovatsion ekologik hududga aylantirish tashabbuslari ilgari surilmoqda, bu esa turizmni barqaror rivojlantirish uchun yangi imkoniyatlar yaratadi. Mavjud muammolar. Turizm sohasida quyidagi muammolar mavjud:

- Infratuzilmaning yetarli darajada rivojlanmaganligi;
- Xizmat ko‘rsatish sifatining pastligi;
- Kadrlar yetishmasligi;
- Transport aloqalarining cheklanganligi.
- Turizm sohasida malakali kadrlar tayyorlash masalasi dolzarb hisoblanadi. Hududda turizm yo‘nalishida ta’lim sifatini oshirish, amaliy ko‘nikmalarga ega mutaxassislarni tayyorlash va xalqaro tajribalarni joriy etish muhim ahamiyat kasb etadi. Bu esa xizmat ko‘rsatish sifatini oshirish va turistlar ehtiyojlarini to‘liq qondirishga xizmat qiladi.

Istiqboldagi rivojlanish yo‘nalishlari

Kelgusida quyidagi yo‘nalishlarga e’tibor qaratish maqsadga muvofiq:

- Ekologik va ekstremal turizmni rivojlantirish;
- Raqamli turizm texnologiyalarini joriy etish;
- Xalqaro hamkorlikni kengaytirish;
- Turizm marketingini kuchaytirish.
- Hududning turistik salohiyatini to‘liq namoyon etish uchun samOroli marketing strategiyasini ishlab chiqish zarur. Xususan, Qoraqalpog‘iston Respublikasining brendini shakllantirish, xalqaro ko‘rgazmalarda faol ishtirok etish va raqamli platformalarda targ‘ibotni kuchaytirish muhim hisoblanadi. Eko tizimni yaratish. Xulosa qilib aytganda, Qoraqalpog‘iston Respublikasida turizm sohasini rivojlantirish davlat siyosatining ustuvor yo‘nalishlaridan biri sifatida shakllanib bormoqda. So‘nggi yillarda ushbu yo‘nalishda amalga oshirilayotgan keng ko‘lamli islohotlar hududning turistik jozibadorligini oshirish, mavjud resurslardan samOroli foydalanish hamda yangi turistik yo‘nalishlarni shakllantirishga xizmat qilmoqda. Ayniqsa, Orolbo‘yi hududining o‘ziga xos ekologik holati asosida ekologik va ekstremal turizmni rivojlantirish bo‘yicha olib borilayotgan chora-tadbirlar mintaqani xalqaro turizm xaritasida alohida o‘rin egallashiga zamin yaratmoqda. Shu bilan birga, davlat tomonidan yaratilayotgan qulay huquqiy va institutsional muhit, investitsiyalarni jalb qilishga qaratilgan mexanizmlar, infratuzilmani modernizatsiya qilish va xizmatlar sifatini oshirish borasidagi islohotlar turizmning barqaror rivojlanishiga ijobiy ta’sir ko‘rsatmoqda. Xususan, transport-logistika tizimini yaxshilash, zamonaviy mehmonxona va servis obyektlarini barpo etish, shuningdek, raqamli texnologiyalarni turizm sohasiga keng joriy etish orqali hududning raqobatbardoshligi ortib bormoqda. Biroq, olib borilayotgan islohotlarga qaramay, sohada ayrim tizimli muammolar ham mavjud bo‘lib, ular orasida infratuzilmaning ayrim hududlarda yetarli darajada rivojlanmaganligi, malakali kadrlar yetishmovchiligi, xizmat ko‘rsatish sifatining bir xil darajada emasligi va marketing faoliyatining sustligi alohida e’tibor talab etadi. Ushbu muammolarni bartaraf etish turizmni yanada

rivojlantirishning muhim sharti hisoblanadi. Kelgusida Qoraqalpog‘iston Respublikasida turizmni rivojlantirish uchun ekologik, madaniy va innovatsion turizm yo‘nalishlarini uyg‘unlashtirish, xalqaro hamkorlikni kengaytirish, hududning ijobiy imijini shakllantirish hamda mahalliy aholining turizm jarayonidagi ishtirokini faollashtirish muhim ahamiyat kasb etadi. Shu orqali nafaqat iqtisodiy samaradorlikka erishish, balki hududning ijtimoiy rivojlanishi va bandlik darajasini oshirish imkoniyati ham kengayadi.

Umuman olganda, Qoraqalpog‘iston Respublikasida turizmni rivojlantirish bo‘yicha olib borilayotgan davlat siyosati izchil va kompleks xarakterga ega bo‘lib, mavjud salohiyatdan to‘liq foydalanish orqali hududni nafaqat respublika, balki xalqaro miqyosda ham raqobatbardosh turizm markaziga aylantirish imkonini beradi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. O‘zbekiston Respublikasining “Turizm to‘g‘risida”gi Qonuni.
2. Orolbo‘yi hududini rivojlantirish bo‘yicha davlat dasturlari.
3. “2022–2026-yillarga mo‘ljallangan Yangi O‘zbekiston taraqqiyot strategiyasi”.
4. UNWTO (Jahon turizm tashkiloti) hisobotlari.
5. Goeldner, C., Ritchie, J. (2012). *Tourism: Principles, Practices, Philosophies*.
6. Savitskiy muzeyi va madaniy meros obyektlari haqida nashrlar.
7. uzbektourism.uz